

05 Vraag van Nahima Lanjri aan Rob Beenders (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De ontwikkeling van datamining voor antidiscriminatie" (56006857C)

05 Question de Nahima Lanjri à Rob Beenders (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "Le développement de l'analyse des données dans la lutte contre la discrimination" (56006857C)

05.01 Nahima Lanjri (cd&v): Mijnheer de minister, u kondigde fors meer controles aan op zwartwerk, domiciliefraude en sociale dumping. Daarnaast wordt er ook geïnvesteerd in bijkomende data-uitwisseling tussen overheidsdiensten, waardoor gerichtere controles mogelijk worden en meer overtredingen kunnen worden opgespoord. Dezelfde werkwijze zou ook kunnen worden gebruikt om op basis van serieuze aanwijzingen gericht te screenen op discriminatie bij hoogrisicobedrijven. Ook het SIOD-actieplan 2025-2026 vermeldt datamining voor de aanpak van discriminatie door de bevoegde sociale inspectiediensten.

In opdracht van de FOD WASO ontwikkelden enkele dataminers van de RSZ in 2023 een eerste prototype van een machinelearningsysteem, gebaseerd op dossiers van Unia en de Arbeidsinspectie. De lijst van 118 hoogrisico-ondernemingen werd aan AD Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) doorgegeven, zodat het zelflerende systeem aan de hand van feedback uit die controles verfijnd kon worden. Er zijn echter geen aanwijzingen dat die data nadien ook bij controles zijn gebruikt. Het project zou al bijna twee jaar stilliggen.

Mijnheer de minister, hoe ver staat het met het gebruik van datamining als hulpmiddel voor gerichte discriminatiecontroles? Worden de lijsten van ondernemingen die daaruit voortkomen, ook daadwerkelijk voor proactieve discriminatiecontroles door TSW ingezet? Of klopt het dat het project en de gegenereerde lijsten al twee jaar stilliggen?

05.01 Nahima Lanjri (cd&v): Des investissements en matière de *datamining* ont déjà été réalisés en vue de réaliser des contrôles anti-discrimination et d'identifier les entreprises à haut risque. À la demande du SPF ETCS, l'ONSS a développé, en 2023, un premier prototype de système d'apprentissage automatique basé sur les dossiers du Centre interfédéral pour l'égalité des chances (Unia) et de l'Inspection du travail. Une liste de 118 entreprises à haut risque a pu être établie sur cette base et transmise à l'Inspection du travail. Toutefois, il semble que ce projet n'ait plus avancé depuis près de deux ans.

Où en est le *datamining* en tant qu'outil permettant de réaliser des contrôles ciblés en matière de discrimination? Êtes-vous disposé à

Staat u ervoor open om juridische gegevens van ondernemingen waar- tegen een vordering of strafklacht wegens discriminatie, pesterijen of haatspraak werd ingediend in het systeem van datamining te integreren?

Zult u ook de data over de diversiteit van het personeelsbestand betrekken als mogelijke indicatie van discriminatie, bijvoorbeeld wanneer die in negatieve zin afwijken van het sectorgemiddelde? Academische onderzoeksresultaten, bijvoorbeeld op basis van correspondentietesten, zouden eveneens kunnen worden geïntegreerd.

Zult u in overleg gaan met de deelstaten om ook regionale data in de dataminingprocessen te integreren? Het lijkt immers heel nuttig om bijvoorbeeld gegevens van de regionale inspectiediensten en van de publieke arbeidsbemiddelingsdiensten, zoals de VDAB, Forem of Actiris, mee op te nemen in het systeem.

Zult u ook gegevens van andere overheidsorganen integreren om discriminatierisico's bij ondernemingen in kaart te brengen? Ik denk dan bijvoorbeeld aan het RIZIV, Fedris, DG Personen met een handicap, de RVA en de gelijkheidsorganen, aangezien ook zij over relevante gegevens beschikken. Alvast dank voor uw antwoorden.

05.02 Minister **Rob Beenders**: AD Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD WASO is bevoegd voor de controle op de naleving van de federale antiracismewet, de antidiscriminatiewet en de genderwet. De specifieke aanpak van discriminatie via datamining door de FOD WASO behoort bovendien tot de bevoegdheid van de minister van Werk, de heer Clarinval. Het zou dus aangewezen zijn om de discussie ook met hem te voeren. De RSZ heeft het dataminingproject onder zijn controle, in samenwerking met de Arbeidsinspectie, TSW en andere relevante partners. Als minister van Gelijke Kansen én Sociale Fraudebestrijding strijd ik uiteraard tegen elke vorm van discriminatie. Elke vorm van geweld, discriminatie of intimidatie wegens iemands eigenheid blijft onaanvaardbaar.

Voor de NAR is de bestrijding van discriminatie een van de manieren om de toegang tot de arbeidsmarkt te bevorderen. Er bestaat een duidelijk verband tussen de bestrijding van discriminatie en van sociale fraude. In dat kader maken de bevoegde sociale inspectiediensten binnen de budgettaire en juridische mogelijkheden gebruik van datamining om discriminatie op te sporen en aan te pakken. Dat datamodel is echter nog relatief nieuw. Er is nog overleg nodig met alle betrokken partijen om het nader te ontwikkelen en vooral te verrijken met andere nuttige gegevens. Het systeem geeft momenteel enkel een aanduiding van de kans op discriminatie bij een onderneming. Het geeft geen informatie over welke vorm van discriminatie het zou gaan.

Wat de dataverzameling betreft, de Sociale Inspectie onderzoekt samen met de FOD Justitie hoe ze kan nagaan in welke bedrijven eerder al inbreuken inzake discriminatie werden vastgesteld.

Ook andere pistes zullen we verder onderzoeken, in samenwerking met de gespecialiseerde diensten en de academische wereld. Zoals voorzien in het regeerakkoord zal de samenwerking met de regio's worden versterkt door een actualisering van het samenwerkingsakkoord. Alle suggesties zullen worden geanalyseerd om na te gaan hoe

intégrer des données juridiques dans le *datamining*, telles que des informations sur les entreprises visées par une action en justice ou par une plainte au pénal pour discrimination, harcèlement ou propos haineux? Allez-vous également inclure des données sur la diversité des effectifs ou des résultats de recherches universitaires? Allez-vous aussi prendre en considération des données régionales, en concertation avec les entités fédérées? Est-il possible d'y intégrer des données provenant d'autres organismes publics?

05.02 **Rob Beenders**, ministre: Il convient d'associer le ministre de l'Emploi à cette discussion, car l'utilisation de l'analyse de données par le SPF ETCS dans le cadre de la lutte contre la discrimination relève de sa compétence.

Ce projet est sous le contrôle de l'ONSS, en synergie avec l'Inspection sociale – CLS du SPF ETCS et d'autres partenaires pertinents.

Pour le Conseil National du Travail (CNT), la lutte contre la discrimination constitue l'un des moyens permettant de stimuler le marché de l'emploi. Il existe également un lien clair entre la lutte contre la discrimination et la fraude sociale. Le recours à l'analyse de données pour identifier les discriminations est relativement récent, et de nombreuses discussions sont en cours pour encore améliorer cette méthode. Le système indique le risque de discrimination dans une entreprise, sans toutefois fournir d'informations concernant la forme de discrimination.

Nous étudions actuellement la manière dont les inspections sociales peuvent identifier les entreprises

het systeem van datamining kan worden verrijkt en zo optimaal mogelijk ingezet. De ambities zijn groot.

We bevinden ons momenteel in de startfase. Ik denk dat dit onderwerp nog geregeld in deze commissie zal terugkeren, aangezien blijkt dat datamining bijzonder efficiënt kan werken. Door op eenvoudige wijze data uit te wisselen, kunnen we tot resultaten komen die misschien sneller tot beleidswijzigingen bij ondernemingen leiden dan met inspecteurs op het terrein. De combinatie van datamining met de bestaande werking zal de komende jaren ongetwijfeld veel winst opleveren.

05.03 Nahima Lanjri (cd&v): Dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik ben blij dat u zegt dat u met de suggesties die ik heb gedaan aan de slag wilt gaan. Uit uw antwoord blijkt ook dat het hele proces van datamining – we weten dit – geen eenvoudig proces is. Dat verantwoordt mijns inziens echter niet dat het proces twee jaar stilgelegen heeft.

Ik heb daar niet onmiddellijk een verklaring voor gekregen, maar ik hoop wel dat u, onder meer met mijn suggestie om de data te verrijken met gegevens van verschillende overheidsdiensten, effectief aan de slag gaat. Ook hoop ik dat u opnieuw zult samenwerken met de bevoegde regio's om die gegevens, en dus het dataminingproces, te verrijken. Datamining is namelijk een hulpmiddel in de strijd tegen discriminatie. Op basis daarvan kan men veel gerichtere controles uitvoeren in bedrijven of sectoren waar het risico groter is.

Laten we dat dan ook vooral doen, want we weten dat het aantal sociale inspecteurs vandaag vrij beperkt is. We moeten dit dus onderbouwen met datamining. Zeker als we weten dat de inzet van derden – dus van testpersonen als aanvulling op de sociale inspecteurs – er vandaag nog niet is. Het is belangrijk dat we daar werk van maken.

Ik zal u hierover in de toekomst verder ondervragen.

U hebt gezegd dat u er werk wilt van maken. Tegelijk is dit de tweede keer dat ik een vraag stel over discriminatie, en de tweede keer dat u verwijst naar de bevoegdheid van een andere minister, namelijk minister Clarinval, die bevoegd is voor Werk. Dat weet ik en ik heb hem daar ook al vragen over gesteld, ook over de praktijktesten. Ik zal niet nalaten ook deze vragen, die ik nu aan u stel, aan hem te stellen.

Laten we er echter van uitgaan dat het niet de bedoeling kan zijn dat men de hete aardappel naar elkaar doorschuift. Jullie maken als ministers deel uit van dezelfde regering. Het is essentieel dat jullie ook samen werk maken van de aanpak van discriminatie. Discriminatie mag niet en we verspelen er talent mee op de arbeidsmarkt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van Nahima Lanjri aan Rob Beenders (Consumentenbescherming, Sociale fraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De aanpak van discriminatie" (56006876C)

dans lesquelles des infractions en matière de discrimination ont déjà été constatées. D'autres pistes seront également explorées. Par le biais d'une actualisation de l'accord de coopération, la coopération avec les régions sera renforcée. Nous en sommes encore à la phase de démarrage, mais nous nourrissons de grandes ambitions. La combinaison de l'exploration de données avec les opérations existantes permettra sans aucun doute de réaliser de nombreux progrès dans les années à venir.

05.03 Nahima Lanjri (cd&v): L'exploration des données n'est pas un processus facile, mais cela ne justifie pas que le projet ait été au point mort pendant deux ans. J'espère que vous allez vous mettre à l'œuvre, entre autres avec ma suggestion relative aux données, afin que nous puissions procéder à des inspections ciblées. Le nombre d'inspecteurs sociaux est assez limité, en effet. Je ne manquerai d'ailleurs pas d'interroger le ministre Clarinval à ce sujet également. C'est la deuxième fois que je vous adresse une question sur la discrimination et que vous me renvoyez de nouveau vers un autre ministre. Le but n'est pas de se re-filer la patate chaude.

06 Question de Nahima Lanjri à Rob Beenders (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "La lutte contre la discrimination" (56006876C)

06.01 Nahima Lanjri (cd&v): *In uw beleidsverklaring onderstreept u terecht dat een effectief sanctioneringsbeleid het noodzakelijke sluitstuk vormt van de handhavingketen tegen sociale fraude. Ik wil verwijzen naar het feit dat discriminatie in arbeidszaken ook sociale fraude is (cf art 1§1 van het Sociaal Strafwetboek en het Samenwerkingsakkoord van 1 juni tussen de federale staat, gewesten en gemeenschappen betreffende de coördinatie van controles inzake illegale arbeid en sociale fraude). In het regeerakkoord (p. 25-27) lezen we bovendien dat: "een effectief sanctioneringsbeleid essentieel is om valsspellers te ontmoedigen en de sociale bescherming van werknemers, zelfstandigen een eerlijke burgers te waarborgen."*
"Om de strijd tegen sociale fraude en sociale dumping te versterken moeten we ook de bestraffing ervan versterken."

Desondanks kan de federale arbeidsinspectie nog altijd geen administratieve boetes opleggen, zelfs niet wanneer proactieve discriminatietesten duidelijke inbreuken aantonen.

Mijn vragen:

- 1. Kan u bevestigen dat de inspectie momenteel geen administratieve geldboetes kan opleggen bij vaststellingen van arbeidsdiscriminatie (noch op eigen initiatief, noch nadat de arbeidsauditeur beslist om niet tot vervolging over te gaan)? Klopt het dat dit voor invoering van het Sociaal Strafwetboek in 2010 wel mogelijk was?*
- 2. Welke sanctionerende en of remediërende mogelijkheden heeft de inspectie om op te treden bij niet-strafrechtelijke vaststellingen van discriminatie?*
- 3. Zijn er al concrete stappen gezet richting een aanpassing van het Sociaal Strafwetboek of de antidiscriminatie wetten?*
- 4. Wat zullen die sancties inhouden, hoe ziet u die sancties concreet ingevuld? Zal u deze sancties aligneren aan het bestaande sanctieniveau voor pesterijen (met een discriminerend motief) op het werk (art 119 SSW)?*
- 5. Wil u bestaande sancties uit boek II van het Sociaal Strafwetboek ook mogelijk maken bij discriminatie, zoals administratieve boetes, een beroepsverbod, een exploitatieverbod, een schorsing van de vergunning of uitsluiting van deelname aan overheidsopdrachten?*
- 6. Hoe zal u ervoor zorgen dat inspectiediensten, eenmaal het nieuwe sanctiekader er is, ook daadwerkelijk in staat zijn om dit toe te passen? Wordt er voorzien in opleiding, duidelijke instructies of aangepaste procedures om dit beleid effectief te operationaliseren?*

Ik dank u voor uw antwoorden.

06.02 Minister **Rob Beenders**: *Mevrouw Lanjri, de specifieke aanpak van discriminatie door de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) is opnieuw een gemeenschappelijke bevoegdheid, samen met minister Clarinval.*

06.01 Nahima Lanjri (cd&v): *Dans votre exposé d'orientation politique, vous soulignez le fait qu'une politique de sanctions efficace constitue le dernier maillon de la chaîne de lutte contre la fraude sociale. La discrimination sur le marché de l'emploi constitue également de la fraude sociale.*

Toutefois, pouvez-vous confirmer que l'inspection ne peut actuellement infliger aucune amende administrative en cas de discrimination au travail? Est-il exact que c'était possible avant l'introduction du Code pénal social en 2010? De quel arsenal de sanctions dispose alors l'inspection? Une modification du Code pénal social ou des lois antidiscrimination est-elle déjà sur la table? En quoi les sanctions consisteront-elles précisément? Seront-elles du même niveau que celles applicables au harcèlement moral? Avez-vous l'intention de permettre le recours aux sanctions du livre II du Code pénal social en cas de discrimination? Comment veillerez-vous à ce que les services d'inspection puissent également faire application des nouvelles sanctions?

06.02 Rob Beenders, ministre: *Je partage avec le ministre Clarinval la compétence de la lutte contre la discrimination menée par le SPF*

Ik moet dus herhalen wat ik bij mijn vorige antwoorden zei, maar ik heb uw boodschap goed begrepen en ben het eigenlijk met u eens. Ik vind het namelijk zelf ook altijd wat onwennig als we voortdurend naar elkaar moeten verwijzen. Het lijkt alsof we niet samenwerken, maar dat is echt niet het geval.

Ik wil daarnaast even aangeven dat we een zeer goed protocol hebben gesloten met minister Clarinval om duidelijke afspraken te maken in de dossiers die we opvolgen en waarin we het voortouw nemen. De samenwerking verloopt echt zeer goed. Ook op dit vlak mag u erop rekenen dat we dit samen aanpakken. Ik vermeld dit omdat het nu eenmaal wettelijk zo is geregeld qua bevoegdheidsverdeling, maar dat betekent niet dat ik de paraplu opentrek.

Ik verwijs naar de antiracismewet, de antidiscriminatiewet en de genderwet. Daarin zijn de strafrechtelijke bepalingen en sancties voor inbreuken opgenomen, zonder dat ze administratieve geldboetes bevatten. Die administratieve geldboetes werden geheven door voormelde wetten van 10 mei 2007, omdat de voorkeur werd gegeven aan het burgerrechtelijke luik inzake de handhaving. De Directie van de Administratieve Geldboeten van de FOD WASO kan zo geen administratieve geldboeten opleggen bij vaststelling van arbeidsgerelateerde discriminatie.

Bij niet-strafrechtelijke vaststellingen van discriminatie kan de federale inspectiedienst zijn relevante bevindingen overmaken aan de bevoegde regionale inspectiediensten, aan Unia of aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) voor verdere juridische opvolging, die zij dan behartigen. De inspectie heeft daartoe samenwerkingsakkoorden afgesloten met Unia, sinds oktober 2010, en met het IGVM, sinds juni 2014. De bevoegde inspectiedienst kan verder remediërend optreden door de overtreder door te verwijzen naar Unia of het IGVM voor meer duiding, uitleg of hulp bij de implementatie van maatregelen. Zo kan verwezen worden naar een online opleiding discriminatie op de website van Unia. Er is ook een standaard checklist die aan de betrokken onderneming overgemaakt kan worden, zodat deze een beter beeld kan krijgen van welke discriminatieproblematiek er eventueel heerst.

Ik ben niet alleen bevoegd voor Sociale Fraudebestrijding maar ik ben ook minister van Gelijke Kansen en de strijd tegen discriminatie staat binnen deze bevoegdheid hoog op de agenda. Ik zal deze legislatuur werk maken van een grondige evaluatie van de antidiscriminatiewet, overeenkomstig artikel 52 van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie. De eerste evaluatiecommissie publiceerde haar eindrapport tijdens de vorige legislatuur en formuleerde 73 aanbevelingen. Terwijl sommige aanbevelingen al zijn uitgevoerd, moeten andere nog worden geconcretiseerd.

Alvorens eventueel over te gaan tot aanpassingen aan het Sociaal Strafwetboek of het sanctiekader, zal ik een stand van zaken opmaken van de toepassing van die aanbevelingen binnen elk relevant federaal bevoegdheidsdomein. Ik zal erop toezien dat elke betrokken administratie de haalbaarheid van de nog uit te voeren aanbevelingen beoordeelt. Hiervoor plan ik uiteraard overleg met al mijn bevoegde collega-ministers.

ETCS. Je renvoie donc à mes réponses précédentes. Je me sens toutefois quelque peu mal à l'aise face à ce renvoi constant de l'un vers l'autre. Le ministre Clarinval et moi-même avons conclu un protocole très clair, qui définit précisément les dossiers que nous suivons ou dans lesquels nous prenons les devants. La collaboration se déroule parfaitement.

Le SPF ETCS ne peut pas infliger des amendes administratives en cas de constatation de discrimination en matière d'emploi.

Pour les constatations de discrimination ne tombant pas sous le coup du droit pénal, le service d'inspection fédéral peut communiquer ses constatations aux services d'inspection régionaux, à Unia ou à l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes (IEFH), qui se chargeront du suivi juridique.

Le service d'inspection fédéral peut également jouer un rôle de médiation en renvoyant le contrevenant vers Unia ou à l'IEFH pour obtenir des explications ou bénéficier d'une assistance.

En tant que ministre de l'Égalité des chances, je procéderai à une évaluation approfondie de la législation antidiscrimination. Sur les 73 recommandations formulées par la première commission d'évaluation, plusieurs doivent encore être mises en œuvre.

Avant de modifier le Code pénal social ou le cadre de sanctions, je vérifierai dans quelle mesure les recommandations sont appliquées. Je demanderai à chaque administration concernée d'évaluer la faisabilité des recommandations restant à mettre en œuvre.

Je plaide dans un premier temps pour la prévention, la concertation et la médiation, et seulement ensuite pour des sanctions si celles-ci s'avèrent vraiment nécessaires. Je travaillerai en collaboration avec

In eerste instantie pleit ik voor preventie, overleg en remediëring en pas voor sancties als het echt moet. Indien nieuwe wet- en regelgeving wordt voorzien, zal een samenwerking met de SIOD worden uitgewerkt, evenals de nodige opleidingen voor de sociale inspectiediensten en mogelijk ook voor hun ketenpartners, zoals de politie en justitie.

Ik pleit zelf voor meer dan voldoende aandacht voor vorming en het op peil houden van de kennis van de sociale inspecteurs in het bijzonder en de expertise van de sociale inspectiediensten in hun geheel.

06.03 Nahima Lanjri (cd&v): Dank u wel, mijnheer de minister. Dank ook dat u ingaat op een aantal suggesties die ik heb gedaan, onder meer om opleidingen en instructies te voorzien. Dat is zeker nuttig en nodig.

U haalde zelf al aan dat de antidiscriminatiewetten tijdens de vorige legislatuur geëvalueerd zijn. Die evaluatie leverde heel wat aanbevelingen op, maar nog niet alle aanbevelingen zijn in de praktijk omgezet. Misschien is dat bij sommige omwille van een bepaalde reden. Dat kan uiteraard, maar ik denk dat het nuttig is om dat werk eerst verder te zetten, vooraleer we opnieuw alles gaan evalueren. De evaluatie is gebeurd. U kunt die eventueel deels actualiseren, maar ik denk niet dat we opnieuw vijf jaar moeten wachten om dan weer met een rapport van 73 aanbevelingen te komen, waarvan er vervolgens weer een groot deel niet wordt uitgevoerd.

Ik zou dan ook heel graag hebben dat u aan de slag gaat met wat al op tafel ligt en dat u bijstuurt waar nodig. U zult daarbij op onze steun kunnen rekenen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

le SIRS et organiserai des formations pour les inspecteurs et les partenaires de la chaîne. Je suis favorable au développement d'une grande expertise au sein des services d'inspection sociale.

06.03 Nahima Lanjri (cd&v): Pour ma part, je pense qu'on a déjà procédé à suffisamment d'évaluations et que les 73 recommandations doivent être mises en œuvre. Il n'est pas nécessaire de produire un nouveau rapport volumineux dont il s'avérera, cinq ans plus tard, que les recommandations sont restées lettre morte. J'espère que le ministre passera à l'action, étant entendu qu'il pourra apporter des ajustements si nécessaire.